

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

2015/2041(INI)

8.12.2015

NUOMONĖ

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto

pateikta Konstitucinių reikalų komitetui

dėl skaidrumo, atskaitomybės ir sąžiningumo ES institucijose
(2015/2041(INI))

Nuomonės referentė: Nessa Childers

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ragina atsakingą Konstitucinių reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

Bendrieji klausimai

1. primindamas savo 2014 m. spalio 22 d. rezoliuciją dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2015 finansinių metų bendrojo biudžeto projekto, tvirtina, kad būtina parengti teisiškai privalomą sistemą, kuri pakeistų komunikatą „Komisijos ekspertų grupių veiklos organizavimo taisyklės. Horizontalios taisyklės ir viešasis registras“¹, siekiant užtikrinti visapusišką ir nuoseklų taikytinų taisyklių vykdymą visuose Komisijos generaliniuose direktoratuose (GD);
2. pabrėžia, kad pagrindinis ES mokslinių tyrimų politikos tikslas kurti įmonių ir akademinės bendruomenės viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes nesuderinamas su ES reguliavimo institucijų poreikiu, kad būtų užtikrinti nepriklausomi moksliniai pramonės gaminių tyrimai; ragina Komisiją ieškoti sisteminės apsaugos priemonių, kurias taikant būtų išvengiama su pramonės gaminių reguliavimu ir politikos vykdymu susijusių interesų konfliktų;
3. ragina Komisiją spręsti dabartinį struktūrinį interesų konfliktą viešojo reguliuojamų produktų rizikos vertinimo srityje: šių produktų vertinimas grindžiamas daugiausia arba tik tyrimais, kuriuos atlieka paraiškų teikėjai arba jų apmokamos trečiosios šalys, o į nepriklausomus mokslinius tyrimus pernelyg dažnai nekreipiama dėmesio arba jie laikomi nesvarbiais; tvirtina, kad gamintojai turėtų toliau atlikti tyrimus didelėms įmonėms ir MVĮ pasidalijant išlaidomis atsižvelgiant į atitinkamą rinkos dalį, kad būtų užtikrintas sąžiningumas, tačiau visi vertintojams, atliekantiems vertinimą, turėtų būti privaloma visapusiškai atsižvelgti į tarpusavyje įvertintas nepriklausomas mokslines žinias;
4. teigiamai vertina privataus sektoriaus investicijas į mokslinius tyrimus ir plėtrą; primena, kad dauguma ekspertų yra dalyvavę privataus sektoriaus finansuojamuose mokslinių tyrimų projektuose; taip pat primena, kad ekspertų žinios yra riboti ištekliai, kurie neturėtų būti neprieinami ekspertų grupėms;

Tarptautiniai klausimai

5. ragina Komisiją laiku parengti ir išplatinti viešus kvietimus teikti paraiškas dėl visų ekspertų grupių narių atrankos – jų narystė grupėje turi priklausyti nuo to, ar užsiregistruota Skaidrumo registre – ir užtikrinti, kad būtų laikomasi EBPO interesų konfliktų valdymo viešojoje tarnyboje gairių ir išsamaus patikrinimo principo juos kasmet tikrinant;
6. ragina Komisiją pasekti Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Tarptautinės vėžio tyrimų agentūros pavyzdžiu ir apibrėžti kviestinio specialisto statusą, kad ji galėtų pasinaudoti išorės ekspertų žiniomis, tačiau neleistų subjektams, susijusiems su faktiniu, galimu ar tariamu konfliktu, balsuoti ir rengti ekspertų grupių narių prerogatyvų;

¹ Komunikatas C (2010)7649, 2010 11 10.

7. ragina visas susijusias ES institucijas įgyvendinti PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 5 straipsnio 3 dalį, kurioje nurodoma, kad visos šalys turi apsaugoti tabako kontrolės politiką nuo komercinių interesų ir kitų tabako pramonės interesų, vadovaujantis jos gairėse pateiktomis rekomendacijomis; ragina Komisiją paskelbti PMI susitarimo ir susitarimų su kitomis tabako kompanijomis vertinimą ir pirmiau minėtos pagrindų konvencijos įgyvendinimo poveikio vertinimą; yra nusivylęs neseniai paskelbta, tačiau smarkiai paredaguota, Komisijos ir tabako bendrovės „British American Tobacco“ elektronine korespondencija;
8. yra įsitikinęs, kad dėl PMI susitarimo neturėtų būti deramasi, kol, paskelbus PMI susitarimo vertinimą, nebus surengtos viešos ir skaidrios diskusijos; ragina Komisiją apsvarstyti esamas alternatyvas;
9. mano, kad, Komisijai vėluojant parengti poveikio vertinimą, atnaujintas kovos su kontrabanda ir klastojimu susitarimas su tabako pramonės atstovais nėra tinkama kovos su neteisėta tabako prekyba priemonė, ypač atsižvelgiant į Tabako gaminių direktyvą ir PSO Protokolą dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo, kuri priėmė PSO pagrindų konvencijos šalys;
10. pabrėžia, jog pagal PSO Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo 8 straipsnio 2 dalį reikia nustatyti nuo tabako pramonės nepriklausomą cigarečių klastojimo stebėjimo ir sekimo sistemą, ypač kai sulaikyta kontrabanda neperduodama nepriklausomam laboratoriniam vertinimui atlikti, atsižvelgiant į tai, kad pramonės subjektai pagal kovos su kontrabanda ir klastojimu susitarimo sąlygas turi teisėtų interesų nustatyti, jog sulaikyti gaminiai yra suklastoti, o Sąjungoje negaunama pajamų iš muitų;

Lobizmo klausimai

11. ragina Komisiją užtikrinti galimybes visuomenei susipažinti su informacija apie lobizmo veiklą, siekiant užtikrinti didesnę sprendimų priėmimo proceso ES institucijose skaidrumą ir sąžiningumą; mano, kad visuomenės galimybė susipažinti su informacija apie lobizmo veiklą yra esminė ES piliečių teisė ir būtinas deramą demokratinę praktiką užtikrinantis veiksnys;
12. ragina ES institucijas ir jų darbuotojus, taip agentūras nekviesti neregistruotų lobistų į klausymus ir kitus oficialius renginius; ragina Komisijos TPIP derybų grupei taip pat taikyti visas tokias nuostatas;
13. ragina ES institucijas sukurti viešai prieinamą internetinę visų pozicijos dokumentų, kuriuos pateikė suinteresuotieji subjektai, saugyklą ir nustatyti įpareigojimą visiems registruotiems lobistams vienu metu pateikti šiai saugyklai visų pozicijos dokumentų, kuriuos jie pateikia institucijų nariams ar darbuotojams, kopijas;

Su ES susiję klausimai

14. mano, kad didėjant euroskepticizmui itin svarbu didinti visuomenės pasitikėjimą ES institucijomis ir žmonėmis, kurie jose dirba, ir kad nepaprastai svarbu tvirtai laikytis skaidrumo principo, užtikrinti institucijų sąžiningumą ir kovoti su korupcija;
15. primena, kad 2014 m. „Eurobarometro“ apklausos rezultatai rodo, jog 70 proc. ES

visuomenės mano, kad ES institucijose esama korupcijos, todėl ragina institucijas skubiai spręsti šią visuomenės nepasitikėjimo problemą;

16. ragina Komisiją visų pirma peržiūrėti savo 2002 m. komunikatą dėl konsultacijų su suinteresuotomis šalimis bendrųjų principų ir standartų¹;
17. ragina Komisijos pirmininką naujas Komisijos nariams ir generaliniams direktoriams taikomas skaidrumo priemones taikyti ir kitiems ES vyresniesiems pareigūnams, pvz., skyrių vadovams, aktyviai dalyvaujantiems teisėkūros procese ir nuolat susitikinėjantiems su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;
18. atkreipia dėmesį į tai, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje asmenims užtikrinama teisė susipažinti su viešaisiais dokumentais ir apgailestauja, kad viena iš didžiausių Europos institucijų skaidrumo problemų yra pačių institucijų atsisakymas suteikti galimybę susipažinti su jų dokumentais ir informacija;
19. ragina Komisiją apsvarstyti alternatyvas, kurios apimtų teisės aktus, institucijų ir administracinius susitarimus, ir imtis konkrečių veiksmų siekiant sukurti sistemą, kurią taikant būtų užtikrinamas geresnis valdymas ir aiškiai atstovaujama būsimoms kartoms, kad jų teisės būtų labiau integruojamos į sprendimų priėmimo ir politikos formavimo procesą Europos lygmeniu;
20. pabrėžia, kad Komisija turėtų sąžiningiau naudotis mokslinėmis konsultacijomis, visų pirma nesiekdama politinės pusiausvyros, o pasikliaudama objektyviausia ir patikimiausia turima informacija;
21. ragina Komisiją supaprastinti prieigą prie informacijos ir užtikrinti didesnę skaidrumą taikant išimčių taisykles, numatytas Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnyje;
22. labai rekomenduoja nustatyti 5 metų veiklos be komercinių interesų laikotarpį, kuris būtų taikomas kaip reikalavimas kandidatams, norintiems būti nuolatiniais sprendimų rengimo ir priėmimo funkcijas atliekančių mokslinių grupių nariais;
23. palankiai vertina Komisijos sprendimą įpareigoti savo narius viešai skelbti informaciją apie Komisijos narių ir jų kabinetų narių posėdžius su organizacijomis ir savarankiškai dirbančiais asmenimis ES politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimais;
24. ragina Komisiją užtikrinti prieigą prie dokumentų ir informacijos apie oficialius pranešimus valstybėms narėms ir prieš jas nukreiptas pažeidimo nagrinėjimo procedūras, taip pat apie Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų vykdymą;
25. pripažįsta ir palankiai vertina Komisijos pastangas užtikrinti didesnę skaidrumą derybose dėl TPIP ir ragina Komisiją toliau dėti pastangas, kad visi Europos Parlamento nariai galėtų nevaržomai susipažinti su derybų dokumentais;
26. ragina Komisijos pirmininko pirmąjį pavaduotoją, atsakingą už geresnį reglamentavimą, institucijų ryšius, teisinės valstybės principus ir Pagrindinių teisių chartiją, laikytis pažado ir nedelsiant pateikti pasiūlymų dėl tarpinstitucinio susitarimo dėl privalomo skaidrumo

¹ COM(2002) 0704, 2002 10 19.

registro, įskaitant deramus sankcijų mechanizmus, taikomus taisyklių nesilaikančioms organizacijoms, sudarymo; ragina Tarybą, kaip vieną iš teisėkūros institucijų, laikytis Skaidrumo registro nuostatų;

Ekspertų žinios

27. siūlo, siekiant spręsti problemas, kylančias selektyviai atmetant nepalankius tyrimų rezultatus, kad išankstinis mokslinių studijų ir bandymų registravimas nustatant jų apimtį ir numatomą baigimo datą galėtų būti jų įtraukimo į reguliavimo ir politikos procesus sąlyga;
28. atsižvelgdamas į savo vaidmenį apsaugant viešojo sprendimų priėmimo sąžiningumą, reiškia susirūpinimą dėl tam tikros klaidinamos ekonominių interesų ekspertų grupėse registravimo praktikos: tai iškreipia tokių interesų mastą, išreiškiamą ir absoliučiais, ir santykiniais rodikliais, taip pat sutrikdo pusiausvyrą neekonominių ir politinių interesų požiūriu;
29. primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad per konsultacijas būtų pateikiami atviri klausimai, dėl kurių kultų esminė diskusija politikos klausimais, o ne tik būtų siekiama patvirtinti jau pasirinktas politikos kryptis ar alternatyvas; ragina Komisiją užtikrinti proporcingą dalyvavimą konsultacijose atsižvelgiant į suinteresuotųjų subjektų įvairovę;
30. mano, kad, siekiant užtikrinti iš tikrųjų proporcingą dalyvavimą, skelbiant kvietimus teikti paraiškas reikėtų imtis specialių veiksmų, kad būtų informuojami skirtingi susiję profesiniai sektoriai mokslo arba pilietinės visuomenės srityje;
31. teigiamai vertina tai, kad Komisija paskelbė apie ekspertų grupių narių klasifikacijos ekspertų grupių registre peržiūrą; mano, kad vykdant šį darbą reikėtų narių klasifikaciją suderinti su skaidrumo registre taikoma klasifikacija;
32. ragina Komisiją priimti teisiškai privalomas priemones ir sankcijas siekiant užtikrinti, kad narystė ekspertų grupėse ir panašiuose jų konsultuojančiuose organuose būtų kruopščiai ir nuosekliai subalansuojama deramai atsižvelgiant į dalyvių kompetencijos lygį ir naujausią patirtį aptariamų klausimų srityje ir klasifikuojama atsižvelgiant į narių atstovaujamų interesų pobūdį, kaip pažymima Europos ombudsmeno rekomendacijose, parengtose jo tyrimo savo iniciatyva OI/6/2014/NF kontekste;
33. mano, kad apskritai teikiama nepakankamai informacijos apie ekspertų grupių veiklą ir svarstymus; ragina Komisiją užtikrinti, kad laiku būtų teikiama išsamesnė bendra informacija, ypač apie pogrupius; primygtinai ragina Komisiją viešai paskelbti ekspertų interesų deklaracijas ir ekspertų grupių posėdžių protokolus savo svetainėje;
34. teigiamai vertina Komisijos įsipareigojimą įvesti naujas nuostatas dėl asmenų, kurie kaip privatūs asmenys paskirti ekspertų grupių nariais, interesų konfliktų; pabrėžia, kad būtina užtikrinti, jog visi ekspertai pateiktų interesų deklaracijas, kurios būtų skelbiamos ekspertų grupių registre;
35. ragina Komisiją stebėti ekspertų nepriklausomumą visą laiką, kai jie eina pareigas, kadangi per tą laiką galėtų atsirasti naujų ekonominių interesų;

36. pripažįsta, kad ekspertų grupėms reikia prieigos prie geriausių turimų mokslinių žinių;
37. laikosi nuomonės, kad itin specifinės techninės kompetencijos poreikis nėra pagrindas neskelbti kvietimo teikti paraiškas;

Agentūros

38. atkreipia dėmesį į tai, kad ES agentūroms reikia nepriklausomų ekspertų ir kad būtina daugiau dėmesio skirti interesų konfliktų šalinimui agentūrų kolegijose;
39. pabrėžia, kad agentūros turi savo sprendimus grįsti geriausiais turimais įrodymais; primena, kad mokslinį tikslumą užtikrina tarpusavio vertinimo procesas ir rezultatų skaidrumas bei atkuriamumas;
40. pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti patikimas ir nepriklausomas mokslines konsultacijas politikos formavimo srityje, svarbu užtikrinti tinkamus išteklius ES specializuotųjų agentūrų kompetencijai plėtoti, be kita ko, užtikrinti galimybę vykdyti skelbtinus mokslinius tyrimus ir bandymus ir tokiu būdu didinti viešojo administravimo pareigų, susijusių su konsultacijomis reguliavimo srityje, patrauklumą nepertraukiant mokslininkų akademinės karjeros;
41. reikalauja, kad visi duomenys, kuriuos, siekdama padaryti bet kokią mokslinę išvadą, naudoja agentūra, būtų viešai prieinami kompiuterio skaitomu formatu, kad būtų galima vykdyti mokslinę priežiūrą ir užtikrinti nuolatinę pažangą; tvirtina, kad, nors asmens privatumas turi būti užtikrinamas, teisės aktai dėl komercinio konfidencialumo ir komercinių paslapčių negali trukdyti atskleisti duomenis; ragina Komisiją atidžiai stebėti tinkamą duomenų atskleidimo vykdymą;
42. ragina ES institucijas užtikrinti, kad agentūros būtų aprūpintos priemonėmis, reikalingomis jų užduotims atlikti; primena, kad šiuo metu kai kurioms agentūroms dirbantys ekspertai už savo darbą negauna atlygio, nepaisant to, jog jų indėlis į visuomenės sveikatą ir aplinkos būklę yra strateginės svarbos;
43. turėdamas omenyje ES agentūras, atkreipia dėmesį į tai, kad nepakankamai pasitikima būsimų mokslinių kolegijų ir komitetų narių savęs vertinimais siekiant patikrinti, ar nėra galimų interesų konfliktų; ragina agentūras sukurti veiksmių patikrų sistemą;
44. pabrėžia, kad Europos vaistų agentūra (EMA) turėtų užtikrinti maksimalų prieigos prie klinikinių tyrimų ataskaitų skaidrumą, ir palankiai vertina agentūros sprendimą aktyviai skelbti ataskaitas apie klinikinius bandymus, kuriais grindžiami sprendimai dėl konkrečių vaistų;
45. ragina ES agentūras ir toliau stengtis taikyti griežtus kriterijus ir procedūras siekiant užtikrinti, kad jų mokslinės kolegijos nebūtų priklausomos nuo ekonomikos ir neekonominių sektorių, kuriuos veikia kolegijų svarstymai, ir nuo subjektų, kurie turi konkrečių planų dėl atitinkamo klausimo, politinės įtakos, siekiant tinkamai vengti interesų konfliktų, ypatingą dėmesį skiriant galimybei taikyti kviestinio specialisto statusą, kad būtų galima pasinaudoti ekspertų, susijusių su reglamentuojamais sektoriais, tačiau neturinčių teisės rengti mokslinių nuomonių ar priimti su jais susijusių sprendimų, indėliu;

Su Europos Parlamentu susiję klausimai

46. giria Europos Parlamento tyrimų tarnybą už jos kokybišką darbą; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia skirti daugiau išteklių šiai tarnybai ir būtina toliau užtikrinti jos administracinį nepriklausomumą siekiant viešojo intereso;
47. ketina apsvarstyti galimybę sukurti atvirą EP narių interesų deklaracijų duomenų bazę, kurioje būtų galima vykdyti paiešką, siekiant užtikrinti didesnę skaidrumą ir pilietinės visuomenės vykdomą priežiūrą;
48. ragina ES institucijas, siekiant užkirsti kelią vadinamajam sukamųjų durų reiškiniui, imtis priemonių, kad būtų taikoma ar plėtojama praktika, kai ES vyresniesiems pareigūnams ir EP nariams nustatomi veiklos pertraukos laikotarpiai prieš buvusiems pareigūnams ar išrinktiems atstovams leidžiant dirbti su lobizmu susijusį darbą, kuris gali būti interesų konfliktų priežastimi arba būti vertinamas kaip galintis sukelti interesų konfliktą; tuo tarpu ragina skelbti buvusių ES vyresniųjų pareigūnų ar EP narių, kurie paliko institucijas ir dirba privatiems interesams, pavardes.

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	1.12.2015
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 68 -: 0 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Marco Affronte, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Mireille D’Ornano, Miriam Dalli, Jørn Dohrmann, Ian Duncan, Stefan Eck, Bas Eickhout, Eleonora Evi, José Inácio Faria, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, György Hölvényi, Anneli Jäätteenmäki, Benedek Jávor, Karin Kadenbach, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Susanne Melior, Massimo Paolucci, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Pavel Poc, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Tibor Szanyi, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Nils Torvalds, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Guillaume Balas, Renata Briano, Nicola Caputo, Mark Demesmaeker, Christofer Fjellner, Luke Ming Flanagan, Krzysztof Hetman, Merja Kyllönen, Gesine Meissner, József Nagy, James Nicholson, Alojz Peterle, Bart Staes, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Marie-Christine Boutonnet, Anja Hazekamp, Jiří Maštálka